LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Palveluosasto / kuluttajapalveluyksikkö

Asiantuntijalausunto
13.2.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajan oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä (U 90/2023 vp)

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Euroopan komissio antoi 29 päivänä marraskuuta 2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajan oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä COM (2023) 752 final. Oikeusministeriö on valmistellut asiaa koskevan U-kirjelmän. Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut valmisteluun, ja valmistelussa on otettu huomioon liikenne- ja viestintäministeriön näkemykset. Liikenne- ja viestintäministeriö tukee asiasta annetussa perustelumuistiossa esitettyjä näkemyksiä Suomen kannoiksi.

Nykyiset matkustajan oikeuksia koskevat asetukset koskevat lento-, juna-, laiva- ja linja-autoliikennettä. Ehdotetulla asetuksella pyritään puuttumaan nykyisen matkustajansuojasääntelyn ulkopuolelle jääviin tilanteisiin, joissa matkustaja vaihtaa liikennemuotoa kesken matkaa. Liikenne- ja viestintäministeriölle on jo pitkään ollut tärkeää edistää multimodaalisia digitaalisia liikkumispalveluita muun muassa niiden päästövähennyspotentiaalin vuoksi. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo matkustajansuojan kehittämisen eri liikennemuotoja yhdistelevillä matkoilla tärkeäksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa, että sääntelyssä on suomalaisen toimintaympäristön kannalta olennaisen tärkeää eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden selkeä määrittely. Vastuutahojen eri yhdistelmämatkan osissa ja eri lipputyypeissä tulee olla selkeät ja johdonmukaiset. Niiden on myös mahdollistettava se, että matkustaja on tietoinen oikeuksistaan niin ennen matkan alkua, sen aikana kuin jälkeenkin. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kantaan kirjatun mukaisesti tärkeänä, että uudet velvoitteet eivät johda siihen, että multimodaalisten palveluiden tarjoaminen vähentyisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa ehdotuksen tiettyjen velvoitteiden selkeyttämistä kannassa esitetyllä tavalla. Erityisesti ehdotuksessa käytetty välittäjän käsite sekä liikenteenharjoittajan välistä rahaliikennettä koskevat säännökset lipunhinnan palauttamistilanteessa kaipaavat vielä tarkennusta.

Jo olemassa olevassa matkustajanoikeussääntely on kansallisesti aiheuttanut tiettyjä ongelmia erityisesti raideliikenteessä terminaalinpitäjille kohdistuvissa velvoitteissa, joissa on ollut hankala löytää oikeaa vastuutahoa tehtävien hoitamiseksi. On tärkeää huolehtia siitä, että uudet velvoitteet eivät edelleen monimutkaista terminaalinpitäjän tehtävien järjestämistä.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 4, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön arvion mukaan komission esittämät vammaisille ja liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut keskitetyt yhteyspisteet eivät merkittävästi parantaisi vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden mahdollisuuksia saada avustusta suomalaisissa terminaaleissa, sillä asetus ei lisää terminaalinhaltijoille tai muille toimijoille uusia velvoitteita huolehtia avustamisesta. Keskitettyjen yhteyspisteiden tavoitteena on ainoastaan parantaa avustamisesta matkan eri osissa vastaavien tahojen koordinaatiota ja siten kehittää matkustamisen sujuvuutta. Kansalliset poikkeukset ja eri liikennemuotoja koskevat soveltamisalan rajaukset huomioiden ehdotuksessa tarkoitetun keskitetyn yhteyspisteen vaikutukset olisivat Suomessa vähäisiä. Neuvotteluissa on kantaan kirjatun mukaisesti hyvä pyrkiä arvioimaan, mikä on tarkoituksenmukaisin tapa varmistaa vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden matkustamisen sujuvuus multimodaalisilla matkoilla.

Komissio on samalla ehdottanut muutoksia matkustajan oikeuksia koskeviin asetuksiin (asetusehdotus COM (2023) 753 final), matkapakettidirektiiviin (asetusehdotus COM (2023) 905 final) sekä multimodaalisten matkatietopalvelujen tarjoamista koskevaan delegoituun asetukseen (asetusehdotus C (2023) 8105 final). Multimodaaleja matkoja koskeva asetusehdotus kytkeytyy erityisesti ehdotukseen matkustajanoikeuksien tehokkaamman toimeenpanon edistämiseksi unionissa (U 93/2023 vp). Asetusehdotuksissa ehdotetut säännökset ovat tietyiltä osin saman sisältöisiä ja siten myös niitä koskevat ehdotetut Suomen kannat.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi